

REPORT 1|2021

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

ČESKÁ REPUBLIKA

Zpracoval: Mgr. Tomáš Rak, MBA – ředitel Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

Cílem analýzy je kvantifikovat dopady vlivu světové pandemie COVID-19 na odvětví cestovního ruchu v ČR v roce 2020 a modelově vyčíslit předpokládané dopady v roce 2021. Za tímto účelem jsou uvažovány 3 varianty možného vývoje pandemie na území ČR: optimistická, střední a pesimistická.

Výpočet je proveden jako **expertní propočet na základě informací o současném stavu** realizovaných restriktivních opatření a vývoje světové pandemie **ke dni 27. 11. 2020**. Mezi hlavní zdroje podkladových dat pro vyčíslení vlivu na odvětví cestovního ruchu jsou využívána **data o cestovním ruchu v ČR** z ČSÚ (satelitní účet cestovního ruchu), agentury CzechTourism (tracking příjezdového cestovního ruchu) a projektu RODOS (geolokační signalizační data mobilního operátora). Ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu v ČR za rok 2020 a za varianty vývoje v roce 2021 jsou porovnávány s ekonomickými dopady vypočítanými za rok 2019, který je posledním celým rokem neovlivněným výskytem koronaviru COVID-19.

Hlavní restriktivní opatření ovlivňující odvětví cestovního ruchu v ČR v roce 2020 (k 27. 11. 2020)

- V návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne **12.3.2020**, vyhlásila vláda pro území ČR z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaný jako SARS CoV-2 na území ČR **nouzový stav**.
- Vláda ČR s účinností ode dne **16.3.2020** od 00:00 hod. **zakázala volný pohyb osob** na území celé ČR, tento volný pohyb uvolnila od 24.4.2020.
- Vláda ČR 13.3.2020 rozhodla o **úplném uzavření hranic a zákazu vycestovat mimo území ČR** s platností od pondělí **16.3.2020**, od 24.4.2020 byla možnost vycestovat částečně uvolněna.
- Vláda ČR dne **16.3.2020** rozhodla o přijetí krizového opatření: **zákaz prodeje ubytovacích služeb**.
- Vláda ČR rozhodla s účinností od **13.3.2020** o přijetí krizového opatření **o zákazu pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí** s účastí nad 30 osob. Od 25.5.2020 byly povoleny hromadné akce nejvýše pro 300 osob a od 8.6.2020 nejvýše pro 500 osob.
- Po **dočasném uvolnění restriktivních opatření v průběhu léta 2020** dochází k jejich postupnému **znovuzavádění v září 2020**. Od **5.10.2020** do současnosti (k 27.11.2020) je vyhlášen v **ČR nouzový stav**. V návaznosti na vyhlášení nouzového stavu došlo **k zákazu volného pohybu osob** na území ČR s výjimkou jasně vymezených činností. Současně se **zakazuje poskytování ubytování služeb** s vymezenými výjimkami (např. osobám za účelem výkonu povolání).
- **V případě změny stupně pohotovosti** v rámci Protiepidemického systému ČR (PES) **do oranžového stupně přestane být omezováno** (dle Matice opatření MZ ČR) **poskytování ubytovacích služeb**.

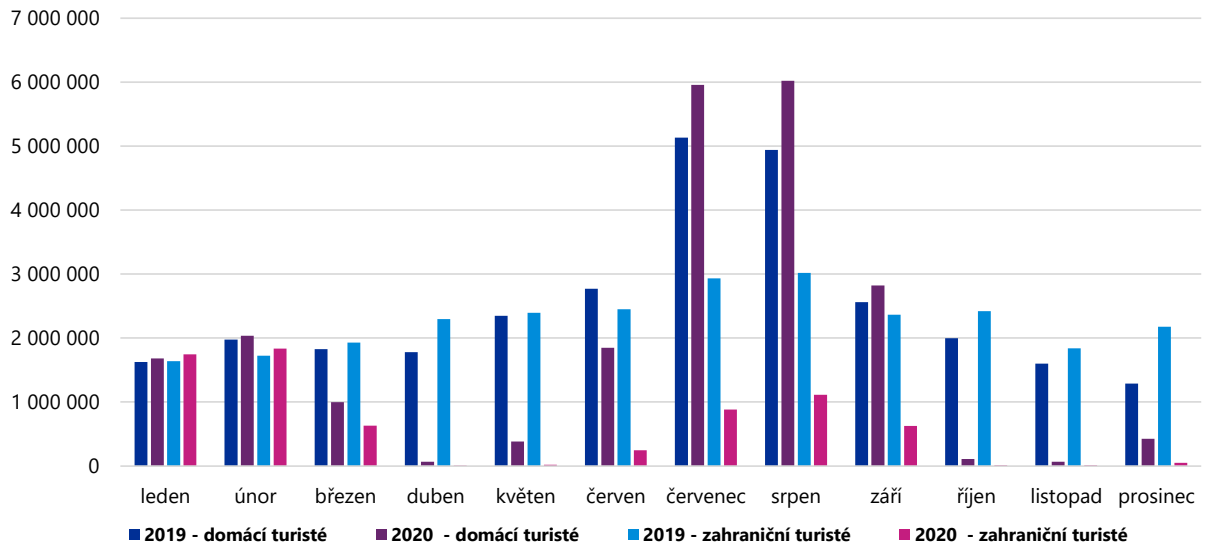
Popis variant, pro které jsou vypočítány ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu v ČR

Celkově jsou kalkulovány **ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu v ČR pro pět variant**. Ekonomické dopady **za rok 2019** jsou vypočítány na základě dat o vývoji cestovního ruchu 2019 a slouží jako výchozí základ pro srovnání s obdobími, které ovlivňuje pandemie COVID-19. Ekonomické dopady **za rok 2020** jsou vypočítány na základě dat o cestovním ruchu v ČR za rok 2020 do 27. 11. 2020 a na základě odhadu dopadů do konce roku. Ekonomické dopady **za rok 2021** jsou vypočítány **ve třech variantách**, které se liší v předpokladech ohledně vývoje pandemie COVID-19 na území ČR a jejího vlivu na odvětví cestovního ruchu.

Varianta	Popis výchozích předpokladů variant pro výpočet ekonomických dopadů
2019	Je založena na datech o cestovním ruchu v ČR za rok 2019 a slouží jako výchozí základ pro úvahy nad modelovými dopady pandemie COVID-19.
2020	Je založena na datech o cestovním ruchu v ČR za rok 2020 k 27. 11. 2020 a na základě odhadu vývoje cestovního ruchu do konce roku. V prosinci je předpokládáno ukončení omezení poskytování ubytovacích služeb a uvažován objem domácího cestovního ruchu na úrovni cca 33 % ve srovnání s rokem 2019 a objem příjezdového cestovního ruchu pouze na úrovni cca 2-3 %.
2021 „optimistická“	Předpokládá, že vývoj epidemie umožní už od ledna 2021 fungování cestovního ruchu bez omezení. Uvažuje mírně vyšší objem domácího cestovního ruchu ve srovnání s rokem 2019, především v letních měsících - na úrovni cca 105-110 % objemu v roce 2019. Postupný nárůst příjezdového cestovního ruchu z cca 35 % v lednu na cca 65-80 % v letních měsících. Podzimní měsíce a konec roku 2021 na úrovni cca 70-80 % ve srovnání s rokem 2019.
2021 „střední“	Předpokládá nutnost pokračování omezení v prvním čtvrtletí roku 2021 s objemem domácího cestovního ruchu na úrovni cca 10 % ve srovnání s rokem 2019 a následný nárůst na úroveň roku 2019 v červnu. Vysoký objem na úrovni cca 120-125 % v červenci až září vzhledem k tomu, že část veřejnosti bude preferovat domácí dovolenou. Příjezdový cestovní ruch v minimálním objemu v 1. čtvrtletí a postupný nárůst od dubna z cca 15 % na úroveň cca 70-80 % objemu roku 2019 v druhé polovině roku 2021.
2021 „pesimistická“	Předpokládá nutnost pokračování omezení v prvním čtvrtletí roku 2021, následně uvolnění omezení v jarních a letních měsících a zhoršení situace v průběhu září 2021 s nutností opětovného zavedení omezení v podzimních měsících jako v roce 2020. Objem domácího a příjezdového cestovního ruchu do konce léta na obdobné úrovni jako v případě varianty 2021 „střední“. Odhad objemu pro podzim 2021 kopíruje propad objemů v roce 2020.

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

Srovnání počtu přenocování domácích a zahraničních turistů v roce 2019 a v roce 2020

Srovnání spotřeby spojené s cestovním ruchem v ČR v roce 2019 a v roce 2020

Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Výchozí varianta (rok 2019)	2020	Srovnání (s 2019)	Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Výchozí varianta (rok 2019)	2020	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	139	-161	<i>z toho za Ubytovací služby</i>	56	26	-30
<i>z toho příjezdový turistický cestovní ruch</i>	124	32	-92	<i>z toho za Stravovací služby</i>	56	28	-27
<i>z toho domácí turistický cestovní ruch</i>	90	69	-21	<i>z toho za Služby cestovních kanceláří / agentur a průvodců</i>	10	3	-7
<i>z toho ostatní složky cestovního ruchu (výletníci, tranzit, služ. cesty)</i>	86	38	-48	<i>z toho za Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby</i>	15	6	-9

Srovnání ekonomických dopadů vyplývajících z cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a v roce 2020

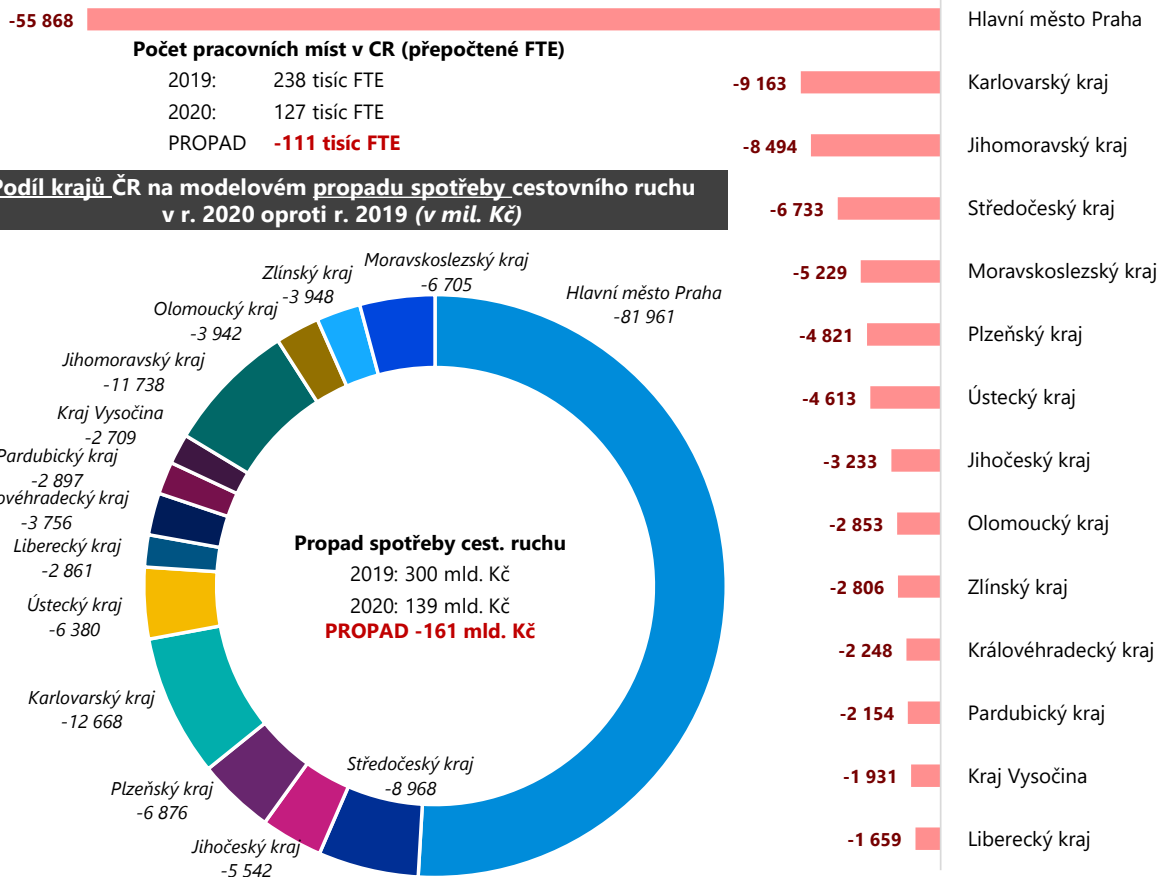
Ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu na území ČR (v mld. Kč)	Výchozí varianta (rok 2019)	2020 (výpočet k 27.11.2020)	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu	300	139	-161
Tržby v multiplikaci	603	279	-324
Přínosy cestovního ruchu / dopady na veřejné rozpočty	125	58	-67
Ziskové marže subjektů ČR	38	11	-27
Počet prac. míst v ČR (tis. FTE)	238	127	-111
Objem práce (tis. FTE)	370	177	-193

Pozn.: FTE – ekvivalent přepočtených plných ročních pracovních úvazků

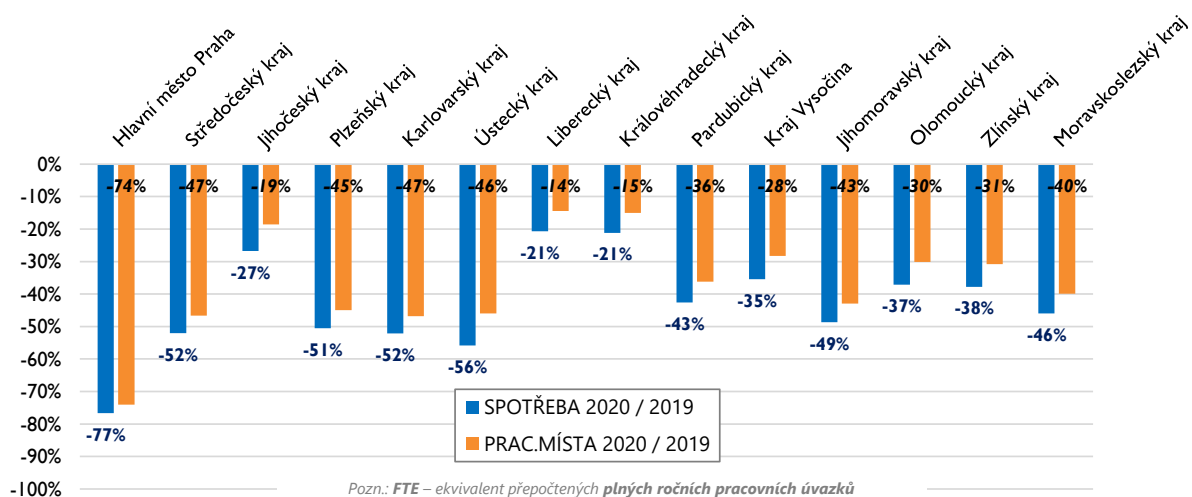
Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

Propad počtu pracovních míst a spotřeby v cestovním ruchu v krajích ČR v roce 2020

Modelový propad počtu pracovních míst v cestovním ruchu (FTE) v r. 2020 oproti r. 2019

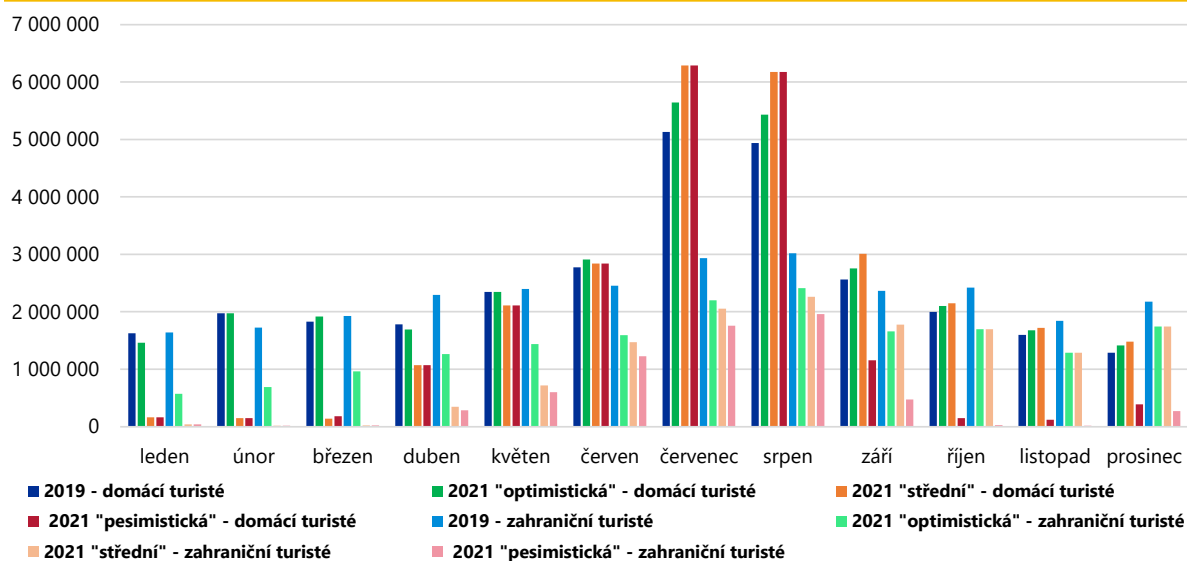

Meziroční pokles spotřeby cestovního ruchu a počtu pracovních míst (FTE) v r. 2020 oproti r. 2019

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

Srovnání počtu přenocování domácích a zahraničních turistů v r. 2019 a dle modelových variant v r. 2021

Srovnání spotřeby spojené s cestovním ruchem v ČR v roce 2019 a dle modelových variant v r. 2021

Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Výchozí varianta (rok 2019)	2021 optimistická varianta	Srovnání (s 2019)	2021 střední varianta	Srovnání (s 2019)	2021 pesimistická varianta	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	250	-50	203	-97	135	-165
z toho příjezdový turistický cestovní ruch	124	80	-44	62	-62	31	-93
z toho domácí turistický cestovní ruch	90	95	5	83	-7	63	-27
z toho ostatní složky cestovního ruchu (výletníci, tranzit, služební cesty)	86	75	-11	58	-28	41	-45

Srovnání spotřeby spojené s cestovním ruchem v ČR v roce 2019 a dle modelových variant v r. 2021

Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Výchozí varianta (rok 2019)	2021 optimistická varianta	Srovnání (s 2019)	2021 střední varianta	Srovnání (s 2019)	2021 pesimistická varianta	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	250	-50	203	-97	135	-165
z toho za Ubytovací služby	56	47	-9	37	-19	23	-33
z toho za Stravovací služby	56	51	-5	43	-13	27	-29
z toho za Služby cestovních kanceláří / agentur a průvodců	10	7	-3	5	-5	3	-7
z toho za Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	15	11	-4	8	-7	6	-9

Pozn.: FTE – ekvivalent přepočtených plných ročních pracovních úvazků

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021

Srovnání ekonomických dopadů vyplývajících z cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a dle variant v r. 2021

Ekonomické dopady vyplývající z cest. ruchu na území ČR	Výchozí varianta	2021 optimistická	Srovnání	2021 střední	Srovnání	2021 pesimistická	Srovnání
(v mld. Kč)	(rok 2019)	varianta	(s 2019)	varianta	(s 2019)	varianta	(s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu	300	250	-50	203	-97	135	-165
Tržby v multiplikaci	603	505	-98	407	-196	271	-332
Přínosy cest. ruchu / dopady na veřejné rozpočty	125	101	-24	78	-47	49	-76
Ziskové marže subjektů CR	38	30	-8	22	-16	13	-25
Počet prac. míst v CR (tis. FTE)	238	210	-28	171	-67	118	-120
Objem práce (tis. FTE)	370	314	-56	255	-115	173	-197

Celková spotřeba ve vybraných sektorech v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro roky 2020 a 2021

Nad rámec analýzy modelových dopadů pandemie COVID-19 na odvětví cestovního ruchu v ČR (2020 a 2021) byly vyčísleny celkové dopady na silně zasažené sektory stravovacích/gastronomických služeb a rekreačních, kulturních, sportovních a ostatních zábavních služeb (tedy včetně spotřeby rezidentů). Výsledky vychází z analýzy dopadů na jednotlivé produktové segmenty v rámci těchto sektorů.

Celková spotřeba ve vybraných sektorech v ČR	Výchozí varianta	2020	Srovnání
(v mld. Kč)	(rok 2019)	(výpočet k 27.11.2020)	(s 2019)
Stravování a pohostinství	173	99	-74
<i>z toho spotřeba rezidentů</i>	118	71	-47
Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	134	79	-54
<i>z toho spotřeba rezidentů</i>	119	74	-45

Celková spotřeba ve vybraných sektorech v ČR	Výchozí varianta	2021 optimistická	Srovnání	2021 střední	Srovnání	2021 pesimistická	Srovnání
(v mld. Kč)	(rok 2019)	varianta	(s 2019)	varianta	(s 2019)	varianta	(s 2019)
Stravování a pohostinství	173	168	-5	143	-30	103	-60
<i>z toho spotřeba rezidentů</i>	118	117	-1	100	-18	76	-42
Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	134	117	-17	100	-34	76	-58
<i>z toho spotřeba rezidentů</i>	119	106	-13	92	-27	70	-49

Pozn.: FTE – ekvivalent přepočtených plných ročních pracovních úvazků

Předběžné dopady koronaviru (2020)

- Nejhorší rok v novodobých dějinách.
- **Globální omezení** včetně úplného zavírání hranic v mnoha zemích.
- Mezinárodní počet příjezdů klesl o **74 %**.
- Na cestu do zahraničí se vydalo **o miliardu méně lidí**.
- **Ztráty** z příjmů dosáhly **1,3 bil. USD** (11x více než v době ekonomické krize 2008-2010).
- Ohroženo 100 až 120 milionů pracovních míst.
- Dopady v zejména v sektoru hotelnictví a letecké dopravy.
- V řadě zemí zachraňoval (nedostatečně) situaci domácí cestovní ruch.